

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

Skupština Srbije u novom sazivu, konstituisana 31. maja, nije zasedala tokom juna, tako da nijedan novi propis od značaja za medijski sektor nije u njoj raspravljan. Krajem juna, međutim, v. d. predsednika Srpske napredne stranke, Aleksandar Vučić, najavio je da će ukidanje restriktivnog Zakona o javnom informisanju biti jedan od prioriteta njegove stranke u novoj vladi. Vučić je izjavio za „Politiku“ da su medijske slobode u Srbiji jedna od ključnih stvari na kojima će insistirati. „Za nas je bitno da postoji sloboda štampe. To je jedan od pet naših prioriteta, od kojih nećemo odustati. Oni podrazumevaju dobijanje datuma za otpočinjanje pregovora sa EU, borbu protiv korupcije, rešavanje budžetskih problema na prihodnoj i na rashodnoj strani, zatim, sprovođenje principa pravne države, odnosno garantovanje prava nacionalnih manjina i slobode štampe u Srbiji, kao i napredak poljoprivrede“, kaže Vučić. On nije želeo da navodi detalje i rokove do kada će medijski zakon biti promenjen. Potpredsednica Nezavisnog udruženja novinara Srbije, Jelka Jovanović, izjavila je da udruženja imaju primedbe na postojeći zakon i da NUNS ima predloge šta i kako treba da bude regulisano, ali i dodala da je neozbiljno najavljivati ukidanje zakona, zato što medijska regulativa mora da postoji. Ona je dodala i da se više ne može govoriti o restriktivnim odredbama ovog zakona, jer one nisu na snazi, pošto su sve oborene na Ustavnom sudu. Potpredsednik Udruženja novinara Srbije, Petar Jeremić, izjavio je da je ohrabren izjavom lidera SNS-a i očekuje da će Narodna skupština sporni zakon ubrzo da stavi van snage. „Bili smo prijatno iznenađeni što SNS nije ni glasao za neustavne izmene Zakona o javnom informisanju pre tri godine“, izjavio je Jeremić i dodao da ono što traže i UNS i medijska koalicija, jeste da nova vlada počne sa sprovođenjem akcionog plana iz Medijske strategije i izmenom i ostalih zakona koji su predviđeni tim planom, kao i da se prilikom izrade medijskih zakona konsultuju novinarska i medijska udruženja.

O legendi o tome da je u Srbiji nekada postojao zakon o štampi koji se sastojao od jednog jedinog člana u kome je pisalo da je štampa slobodna, o njenoj popularnosti i shvatanju da medijski zakoni dalje od toga ne bi trebalo ni da idu, pisao je profesor Vladimir Vodinelić u članku „Novinarski kodeksi i pravo medija u Srbiji: Nedovoljno samodefinisanje“, objavljenom u Pravnim zapisima, časopisu Pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu, broj 1/2012 (vidi: <http://www.pravnifakultet.rs/images/2012/Zapisi-1-2012/Vladimir.V.Vodinelic.NOVINARSKI.KODEKSI.I.PRAVO.MEDIJA.U.SRBIJI.pdf>).

Popularnost ove legende i njeno rasprostranjeno zagovaranje, po profesoru Vodineliću, „svedoči o tome da mnogi ne shvataju ozbiljno, ni slobodu izražavanja, ni druge vrednosti koje mogu biti u sukobu s tom slobodom“. On dalje ukazuje da zakon mora da obezbedi i propiše ponašanje

koje znači poštovanje zajemčene slobode, da zabrani sve ono čime se ta sloboda nedopušteno povređuje, kao i da razradi mehanizme zaštite u slučaju povrede te slobode. Medijskom strategijom jeste propisano utvrđivanje predloga zakona kojim se reguliše oblast javnog informisanja, dakle ne samo ukidanje starog zakona, već i donošenje novog. Taj zakon, pre svega, trebalo bi da definiše javni interes u medijskoj sferi, da obezbedi javnost medijskog vlasništva i mehanizme za sprečavanje nedozvoljenih medijskih koncentracija, ali i da devet godina nakon usvajanja važećeg zakona iz 2003. godine, potvrdi opredeljenje Republike Srbije da u zaštiti slobode izražavanja dostiže i dostigne standarde postavljene članom 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i praksom Evropskog suda za ljudska prava u njegovoj primeni. Zato smatramo da ne bi bilo dobro da predstavnici nove vladajuće većine u Srbiji, kada govore o ukidanju Zakona o informisanju, misle na potpunu deregulaciju, već da treba da rade na donošenju novih propisa, u procesu u kome medijska i novinarska udruženja s pravom i traže i očekuju da značajno participiraju.